

Angrepene og redningsarbeidet

Hovedspørsmål: Hva skjedde 22. juli 2011?

Fredag den 22. juli 2011 kl. 15.25 sprengte Anders Behring Breivik en varebil med en bombe utenfor Høyblokka i regjeringskvartalet i Oslo. Eksplosjonen forårsaket at åtte personer ble drept og ni personer alvorlig skadet. Nærmere 500 personer var i området da bomben eksploderte, og mange av dem ble også skadet. Eksplosjonen ødela også store materielle verdier, både i regjeringskvartalet og områdene rundt. Politi og ambulanser kom raskt til stedet og overtok redningsarbeidet som tilfeldig forbipasserende hadde påbegynt.

Et vitne observerte gjerningsmannen utkledd som politi og bilen han brukte for å kjøre mot Utøya. Han varslet politiet, som likevel ikke lyktes med å bruke tipset for å stanse terroristen: Breivik kjørte til Utøyakaia, rekvirerte fergen (idet han utga seg for å være politi som skulle sikre øya) og begynte massedrapet av deltagerne på AUFs sommerleir kl. 17.21. Det befant seg da 564 personer på øya. 69 personer ble drept ved skyting eller som følge av skyting. I tillegg ble 33 ungdommer fysisk skadet. Foruten fysiske skader ble et stort antall personer påført psykiske lidelser.

AMK og politiet blir varslet raskt, og beredskapstroppen, som bidro til sikring av regjeringskvartalet, ble omdirigert til Utøya. Den første politipatruljen kom til Utøyakaia omtrent en halvtime etter at skytingen startet, men hadde ordre om ikke å gripe inn. Sviktende kommunikasjon svekket politiets innsats, bl.a. ble oppmøtesteder endret, informasjon om tilgjengelige båter nådde ikke dem som hadde bruk for den, og – som 22. juli-kommisjonen konkluderer: «En raskere politiaksjon var reelt mulig» (NOU2012:14, s. 15).

Den sviktende kommunikasjonen påvirket også helsepersonellets tilgang til Utøya brygge og Utvika Camping, der ungdommer som hadde svømt fra øya, kom i land fra ca. 18.00. Omtrent samtidig begynte privatpersoner fra camping og nærområdet å plukke opp ungdommer fra vannet og kjøre dem til fastlandet i egne båter. 22. juli-kommisjonen oppsummerer om redningsarbeidet: «Helsepersonell,

Tematekst

brannmannskaper, politi, frivillige organisasjoner, Sivilforsvaret og en mengde frivillige enkeltpersoner mobiliserte stort og utviste profesjonalitet, medmenneskelighet og heltemot denne dagen» (NOU2012:14, s. 171). Politiet fikk også hjelp av frivillige, da deres egen båt ble overbelastet.

Terroristen ble pågrepet kl. 18.34 av beredskapstroppen og avhørt på øya. Etter pågripelsen kom helsepersonell over til øya og startet behandling og evakuering. De overlevende som ikke ble fraktet til sykehus, ble kjørt til Sundvollen hotell, som ble etablert som oppsamlingscenter for overlevende og pårørende.